

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **K. K.,** zast. Pavlem Uhlem, advokátem se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, proti žalované: **1. Policie ČR, Obvodní ředitelství policie Praha I,** se sídlem Bartolomějská 347/14, Praha 1 a žalované: **2. Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy,** se sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4, o námitkách proti rozpuštění shromáždění konaného dne 1. 7. 2015 na Václavském náměstí v Praze, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2016, č. j. 9 A 154/2015 – 109,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byly zamítnuty její námitky proti rozpuštění shromáždění konaného dne 1. 7. 2015 na Václavském náměstí v Praze a kterým bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Stěžovatelka podala dne 10. 7. 2015 u městského soudu námitky proti rozpuštění shromáždění konaného dne 1. 7. 2015 na Václavském náměstí v Praze svolaného svolavatelem, T. K. Na místě konání byli přítomní zástupci Magistrátu hl. města Prahy, kteří byli oprávněni vydat rozhodnutí o rozpuštění shromáždění, ale žádné takové rozhodnutí nevydali.

[3] Na místě byla přítomna i policie, konkrétně žalovaní, kdy stěžovatelka ve svých námitkách nedokázala blíže specifikovat, který z žalovaných provedl zákrok, který je předmětem jejich námitek.

[4] Ve svých námitkách stěžovatelka dále uvedla, že se kromě shromáždění, kterého se účastnila, konalo i jiné shromáždění, které se následně změnilo v průvod, jež chtělo projít skrze místo, kde se zdržovalo shromáždění, jehož se účastnila. Dále uváděla, že technicky bylo možné, aby průvod druhého shromáždění probíhal okolo shromáždění svolaného T. K.

[5] Účastníci shromáždění svolaného T. K. pokojně seděli na místě v nevelkém počtu, nekonali žádné násilí, nešířili žádné myšlenky, jejichž šíření by bylo v rozporu se zákonem, nepáchali žádnou trestnou činnost a ani přestupky, nikoho nepohoršovali, chovali se zcela klidně v souladu s účelem shromáždění. Přítomný policista, velitel zásahu, přišel ke shromáždění a sdělil jeho účastníkům, ať se rozejdou, ať opustí místo. To účastníci neučinili, protože se účastnili řádně nahlášeného shromáždění a výzvu považovali za nezákonnou. Poté policista vydal příkaz k výkonu faktického rozhodnutí o rozpuštění shromáždění, který těžkooděnci provedli násilím. Na podporu své argumentace též uvedla odkaz na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2011, č. j. 30 Ca 82/2009 – 40, kdy dle tohoto rozsudku nebyl zachován postup s uvedením důvodů rozpuštění a následky neuposlechnutí takové výzvy.

[6] Z výše uvedených důvodů, jakož i z důvodu, že na místě shromáždění byli přítomni zástupci Magistrátu hl. města Prahy, kteří jediní mohli rozpustit shromáždění, navrhovala ve svých námitkách, aby byl vydán rozsudek, v němž bude konstatováno, že shromáždění, jehož se účastnila, nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem a současně požadovala náhradu nákladů řízení k rukám jejího zástupce.

[7] K žalobě se vyjádřil žalovaný č. 2, k jehož argumentaci se žalovaný č. 1 posléze připojil. Ve svém vyjádření k žalobě uváděl popis skutkových okolností s odkazy na příslušné listiny, kdy nesčetněkrát zdůrazňoval, že byl ve vztahu ke třem sedícím účastníkům shromáždění, kterého se účastnila stěžovatelka, a ve vztahu ke stěžovatelce proveden zákrok, který nebyl rozpuštěním shromáždění, ale toliko zákrokem z důvodu bránění výkonu práva shromažďovacího jiným osobám, a že tyto osoby dále ohrozily vlastní bezpečnost a bezpečnost jiných osob.

[8] Žalovaný č. 2 dále ve svém vyjádření uvedl odkazy na příslušná ustanovení právních předpisů, o které opíral své jednání. Poukazoval na Vyhodnocení bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015, z něhož plyne, že si zasahující policisté byli vědomi, že nemohou rozpustit shromáždění, protože na shromáždění byli přítomni zástupci Magistrátu hl. města Prahy, kteří k takovému úkonu byli oprávnění a kteří navíc neshledali důvod k rozpuštění druhého shromáždění, svolaného Národní demokracií, což dokládalo taktéž shora citované Vyhodnocení bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015.

[9] Vyjma zásahu proti třem sedícím osobám a stěžovatelce, žalovaný č. 2 neučinil žádný zásah vůči dalším účastníkům shromáždění, ani nerozpouštěl shromáždění jako celek, protože shromáždění po uvedeném zákroku dále pokračovalo. Ze strany žádného účastníka shromáždění, nebylo učiněno oznámení, ať již na nezákonný zásah či neoprávněné rozpuštění shromáždění, a neučinil tak ani svolavatel, T. K. Jediným, kdo podání takového typu učinil, byla stěžovatelka.

[10] Městský soud v napadeném rozsudku námitky stěžovatelky zamítnul.

[11] Jak městský soud uvedl, z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že orgány policie dne 1. 7. 2015 na Václavském náměstí v Praze žádné shromáždění, tedy ani to, jehož se účastnila stěžovatelka, nerozpustily; z tohoto důvodu plyne nedůvodnost námitek jako celku.

[12] Z navržených důkazů soud provedl důkaz promítnutím DVD záznamu předloženého stěžovatelkou, důkaz promítnutím DVD záznamu pořízeného policií, zachycujícího tentýž zákrok. Dále při jednání městský soud provedl důkaz těmito listinami – oznámením o konání shromáždění; protokolem o hlavním líčení ve věci sp. zn. 1 T 114/2015 konaném u Obvodního soudu pro Prahu 1 dne 20. 1. 2016, z něhož přečetl svědeckou výpověď nadporučíka Z. Š.; protokolem o hlavním líčení ve věci sp. zn. 1 T 114/2015 konaném u Obvodního soudu pro Prahu 1 dne 17. 2. 2016, z něhož přečetl svědeckou výpověď T. K.; zprošťujícím rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2016 č. j. 61 To 143/2016; rozkazem ředitele Obvodního ředitelství policie Praha I ze dne 30. 6. 2015, kterým vyhlašuje bezpečnostní opatření v souvislosti s ohlášeným shromážděním „ISLÁM“ dne 1. 7. 2015 a vyhodnocením tohoto bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015. Ostatní důkazní návrhy účastníků řízení městský soud pro nadbytečnost zamítl.

[13] Ze svědeckých výpovědí vyplynulo, že svolavatel shromáždění, T. K., byl v kontaktu s velícími policisty a souhlasil s tím, že účastníci jím svolaného shromáždění na pokyn policie uvolní prostor v ústí ulice Na Můstku a umožní tak průchod účastníkům druhého shromáždění. Valná většina účastníků jím svolatelného shromáždění tak také na jeho pokyn učinila. Sedícím účastníkům, kterým svolavatel T. K. nestihl dát pokyn k uvolnění prostoru, dali tento pokyn policisté, kdy tyto výzvy dle městského soudu nepředstavovaly úkon, kterým by se rozpouštělo shromáždění.

[14] V napadeném rozsudku městský soud podpůrně uvedl, že velící policisté přítomní na shromáždění žádný pokyn k rozpuštění shromáždění neučinili, protože si byli vědomi, že tak mohou učinit zástupci magistrátu, kteří byli přítomni. Povědomí o přítomnosti zástupců magistrátu jim bránilo v tom, aby v rozporu se zákonem sami shromáždění rozpustili; o tom svědčí výpověď npor. Ing. Z. Š. a Vyhodnocení bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015.

[15] Městský soud dospěl k závěru, že rozpuštění shromáždění musí zcela nepochybně směřovat vůči shromáždění jako celku, tj. musí být namířeno vůči všem účastníkům „rozpouštěného“ shromáždění; zákon nezná částečné rozpuštění. Již proto nemohla obstát argumentace stěžovatelky, která za rozpuštění shromáždění považuje úkony policistů namířené výlučně proti několika málo „sedícím“ účastníkům shromáždění, jehož se dne 1. 7. 2015 účastnila.

[16] Rozsudky, na které odkazovala stěžovatelka v rámci svých námitek, řešily dle městského soudu buď zcela jinou skutkovou situaci (viz výše uváděný rozsudek Krajského soudu v Brně), anebo jinou právní otázku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze

dne 11. 3. 2011, č. j. 8 As 15/2011 – 72), a proto tyto rozsudky není možné aplikovat na projednávanou věc.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[17] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[18] Uvádí konkrétně, že se jedná o řešení otázky, zda postup policie, která nejprve slovním pokynem a poté jeho výkonem zabrání několika účastníkům shromáždění v další účasti na tomto shromáždění, na místě původní ohlášky a v místě, kde tito účastníci hodlají vyjádřit svůj názor, je rozpuštěním shromáždění či nikoliv.

[19] Nesdílí názor městského soudu, který vycházel ve svém rozhodnutí mimo jiné též z důrazu na subjektivní stránku jednání orgánu veřejné moci. Naopak se domnívá, že případné rozpuštění by se mělo ve smyslu rozsudku Krajského soudu v Brně, sp. zn. 30 Ca 82/2009, posuzovat striktně materiálně, a nikoliv s přihlédnutím k subjektivní stránce jednání orgánu veřejné moci. Jinými slovy řečeno, skutečnost, že policie nepovažuje nějaký úkon za rozpuštění, není z hlediska jeho materiálního posouzení klíčová. Stěžovatelka trvá na tom, že akt, jehož podstatou byla výzva k opouštění místa a její následný výkon, představuje fakticky rozpuštění shromáždění ve smyslu § 13 zákona č. 84/1990 Sb. o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016 (dále jen „zákon o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016").

[20] Důraz městského soudu na souhlas svolavatele shromáždění, T. K., považuje za bezpředmětný. Právní relevanci může mít toliko pokyn svolavatele nebo pořadatele, protože účastníci shromáždění jsou povinni dbát jejich pokynů. Stěžovatelka má za to, že městský soud vycházel z předpokladu, že pokud se policie s pořadatelem „na něčem dohodne", může tuto dohodu poté realizovat ona sama proti třetím osobám násilím, kdy takový předpoklad považuje za mylný, přičemž se domnívá, že úkon policie v daném případě byl minimálně předčasný, kdy byla jednoznačně potlačena role svolavatele, který učinil prokázanou a nerealizovanou snahu informovat účastníky shromáždění. Skutečnost, že městský soud má srozumění svolavatele s uvolněním místa za právně významné, je nesprávným výkladem práva, který vstupuje do právního posouzení věci v napadeném rozhodnutí.

[21] Obsáhle nesouhlasí s právním názorem městského soudu, že v daném případě nedošlo k rozpuštění shromáždění, protože nebylo rozpuštěno jako celek. Městský soud nespecifikoval, kde je hranice dotčení práva shromažďovacího rozpuštěním, resp. neuvedl, jak intenzivní zásah by za rozpuštění považoval. Absolutní rozpuštění, kdy všichni účastníci shromáždění jsou donuceni opustit místo a současně žádní účastníci nezůstanou jinde spolu, jsou dle stěžovatelky velmi vzácná, ne-li nemožná. Ochranu práva jednotlivce shromažďovat se nelze v demokratickém právním státě vázat na předběžnou otázku, zda stát omezil toto právo dostatečnému počtu lidí, kdy i z tohoto důvodu není možné odepřít jednotlivci jediný nástroj ochrany práva shromažďovacího.

[22] Námitky proti rozpuštění shromáždění je nutné dle stěžovatelky vykládat tak, že jsou aplikovatelné ze strany každého, do jehož práva shromažďovat se bylo zasaženo, a to

způsobem, který zákon popisuje jako zásah proti shromáždění (výzva k opuštění místa a její následné násilné prosazení); postrádalo by smysl, kdyby zásahy, které se svým dopadem dotýkají pouze části shromáždění, nepodléhaly soudní ochraně.

[23] Na podporu výše uvedeného též uvedla, že by potenciální žalobce musel volit mezi žalobními typy dle míry intenzity zásahu do práva shromažďovacího, a to konkrétně učinit volbu mezi námitkami proti rozpuštění shromáždění či institutem tzv. zásahové žaloby, případně je aplikovat současně. Nelze vždy mít za jisté, zda ten, kdo se hodlá bránit proti zásahu, ví o tom, zda zásah, který mu zabránil v účasti na shromáždění, měl dopad i na další osoby, aby bylo možné užít nástroje námitek proti rozpuštění. Sama nevěděla, že shromáždění dále pokračovalo i po jejím zadržení; žila v předpokladu, že zásah směřoval proti shromáždění jako celku, přičemž v době, kdy podávala žalobu, nemohla tušit, že se zásah shromáždění nedotkl.

[24] Uvádí, že městský soud též pominul skutečnost, že situace na shromáždění se může zásadně měnit a na osoby, které setrvají na místě na rozdíl od osob, které jej opustí, lze nahlížet jako na nové spontánní shromáždění, které požívá stejné ochrany jako shromáždění nahlášené.

[25] Závěrem stěžovatelka konstatuje, že městský soud, aniž by to výslovně uvedl, patrně předpokládá, že posuzované jednání by mohlo být žalované tzv. zásahovou žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s. Namítá nesprávnost namítaného právního názoru, kterou spatřuje v nepropustnosti jednotlivých žalobních typů upravených v s. ř. s. Považuje tuto nepropustnost jednotlivých správních žalob za neudržitelnou a usiluje o změnu ustáleného názoru Nejvyššího správního soudu.

[26] Na základě výše uvedeného navrhuje zrušení napadeného rozsudku městského soudu, kdy dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že shromáždění, které se konalo dne 1. 7. 2015 v dolní části Václavského náměstí v Praze v zamýšleném období od 12:00 do 20:00 na základě ohlášení svolavatele T. K. ze dne 24. 6. 2015 učiněného v 15:43, nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Současně navrhuje, aby žalovanému byla uložena povinnost jí nahradit náklady řízení před soudy obou stupňů, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího zástupce.

[27] Žalovaný č. 2 ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 22. 9. 2016 mimo jiné opakuje obsahově shodná tvrzení, která uvedl již ve svém dřívějším vyjádření k námitkám stěžovatelky, konkrétně se jednalo o tvrzení uvedená pod body III. – IX.

[28] Odkaz na rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 30 Ca 82/2009 považuje za bezvýznamný, protože tento řešil naprosto jinou skutkovou situaci. Výklad zde uvedeného závěru neodpovídá textu dovolávaného rozsudku a je zjevně přizpůsoben argumentaci stěžovatelky v této věci.

[29] Žalovaný č. 2 dále zopakoval motiv zákroku policistů, který byl prokázán v řízení před městským soudem, jakož i odkazoval na výslech T. S. a O. S.. Obdobně rekapituloval závěry uvedené v úředních záznamech Policie ČR, OŘP Praha I a v úředním záznamu o podání vysvětlení ze dne 1. 7. 2016.

[30] Žalovaný č. 2 se neztotožňuje s tvrzením stěžovatelky, že akt, jehož podstatou byla výzva k opuštění místa, je třeba testovat jako rozpuštění, protože svým faktickým dopadem ho měla vyvolat. Nikdo z účastníků shromáždění včetně jeho svolavatele, T. K., nepotvrdil, že by žalovaní shromáždění, kterého se účastnila mimo jiné stěžovatelka, rozpustili.

[31] Tvrzení, že městský soud argumentačně staví na důrazu souhlasu svolavatele s tím, že prostor uvolní, a vyvozuje, že pokyny Policie ČR jsou právně bezvýznamné a jedině relevantní je pokyn toliko svolavatele a tomu nebylo umožněno pokyn realizovat, takže z tohoto důvodu Policie ČR nebyla oprávněna provést zákrok, je nesprávnou konstrukcí. Žalovaný č. 2 se domnívá, že tímto dochází k nesprávnému směšování skutkové podstaty přestupku ve smyslu § 14 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016, se skutkovou podstatou přestupku dle § 14 odst. 2 písm. f), g) či h) zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016, protože obě zákonná ustanovení nejsou nikterak vzájemně podmíněna. V případě posléze uvedeného přestupku Policie ČR není povinna čekat na pokyn svolavatele a v souladu s dalšími obecně závaznými předpisy je oprávněna činit další úkony.

[32] Žalovaný č. 2 se ztotožňuje závěrem městského soudu, dle kterého nedošlo k rozpuštění shromáždění, a to i s ohledem na výpovědi ostatních účastníků shromáždění.

[33] Žalovaný č. 2 navrhuje, aby soud kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

[34] Žalovaný č. 1 se v soudem poskytnuté lhůtě ke kasační stížnosti stěžovatelky nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[35] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[36] Nejvyšší správní soud si je vědom, že je ústavně garantováno právo pokojně se shromažďovat (viz čl. 19 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Toto právo lze podle odst. 2 uvedeného ustanovení omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy. Obdobnou úpravu obsahu čl. 11 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přičemž limity shromažďovacího práva jsou uvedeny v čl. 11 odst. 2 výše zmíněné úmluvy.

[37] V rámci doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 9. 2016 stěžovatelka namítala, že městský soud nesprávně kladl důraz na subjektivní stránku jednání orgánu veřejné moci, když má za to, že dle rozsudku Krajského soudu v Brně (viz bod 19 tohoto rozsudku) se má rozpuštění shromáždění posuzovat toliko materiálně, případná subjektivní stránka

příslušného orgánu je právně bezvýznamná. Odkaz na výše uvedený rozsudek není případný. Jednalo se o skutkově odlišný případ, kdy tři osoby prováděly neohlášené shromáždění s transparenty v ruce na Zelném trhu v Brně, a to v době, kdy probíhal řádně povolený Zemědělský lidový jarmark. Spornou otázkou vůbec nebyla otázka faktického rozpuštění shromáždění, ale otázka zákonnosti rozpuštění tohoto shromáždění, přičemž soudy došly k závěru, že v daném případě došlo k rozpuštění shromáždění v rozporu se zákonem.

[38] Soud nesdílí názor stěžovatelky, že základy právních úvah městského soudu vycházely z předpokladu, že policie neměla v úmyslu rozpustit shromáždění. Z napadeného rozsudku nepochybně plyne, že městský soud na základě provedených důkazů objektivně dospěl k závěru, že výzvy k (dočasnému) uvolnění prostoru za účelem umožnění průchodu účastníků druhého shromáždění nepředstavují faktické rozpuštění shromáždění, kdy toliko podpůrně uvedl, že toto potvrzuje i subjektivní stránka jednání policie, o čemž svědčí mimo jiné Vyhodnocení bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015. Z uvedeného vyhodnocení městský soud citoval: „*... pokud se týká možnosti rozpustit shromáždění Národní demokracie, tak to ze strany policie nebylo možné, neboť na místě byli přítomni zástupci Magistrátu (rozpouštěči). Dle ustanovení § 12 odst. 6 zákona č. 84/1990 Sb. policie může shromáždění rozpustit pouze za nepřítomnosti zástupce úřadu.*“ K tomuto soud navíc uvádí, že z citované pasáže vyplývá mimo jiné, že možné představy o rozpuštění shromáždění se týkaly druhého shromáždění, které mělo nahlášený průvod, nejednalo se tedy o shromáždění, jehož se účastnila stěžovatelka; jinými slovy řečeno zasahující policie neuvažovala vůbec o rozpuštění shromáždění svolaného T. K. Pokud by skutečně došlo k rozpuštění shromáždění, musel by být takový úkon přinejmenším zaznamenán ve výše citovaném Vyhodnocení bezpečnostního opatření ze dne 3. 7. 2015 a současně by o takovém úkonu musel policejní útvar vyrozumět úřad ve smyslu § 12 odst. 8 zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016.

[39] Důraz městského soudu na souhlas svolavatele shromáždění T. K. je vyňat z kontextu napadeného rozsudku a je z něj účelově dovozováno něco, co neodpovídá závěrům rozsudku městského soudu a zjištěnému skutkovému stavu. Tvrzení, že ze strany policie byla vůči účastníkům shromáždění učiněna výzva k upuštění od shromažďování, je nepravdivé. Po provedeném dokazování bylo bez jakýchkoliv pochybností městským soudem zjištěno, že byly učiněny toliko výzvy k (dočasnému) uvolnění prostoru za účelem umožnění průchodu účastníků druhého shromáždění, které byly určeny těm účastníkům shromáždění, kterým svolavatel, T. K., nestihl dát pokyn k uvolnění prostoru.

[40] Zdůraznění souhlasu svolavatele T. K. nepovažuje Nejvyšší správní soud za bezvýznamné. Souhlas svolavatele naopak dokládá, že chtěl respektovat výkon shromažďovacího práva shromáždění svolaného Národní demokracií, kdy i v tomto směru po kontaktu s velícími policisty dával svým účastníkům pokyny, aby umožnili průchod druhému shromáždění. Svolavatel svým souhlasem prokazatelně projevil vůli respektovat průvod druhého shromáždění, což přispělo k zamezení většímu střetu práv více svolavatelů.

[41] Výzvy, které učinili policisté vůči účastníkům shromáždění, kterým nestihl dát pokyn svolavatel, nepovažuje soud za neadekvátní. Naopak tyto výzvy napomáhaly k zajištění naplnění pokynu svolavatele. Tím, že tři sedící účastníci shromáždění svolaného

T. K. nerespektovali tyto výzvy, tak ve své podstatě blokovali výkon shromažďovacího práva druhého shromáždění, kdy naopak takové „blokační“ jednání nemůže požívat právní ochrany (srov. skutkové podstaty přestupků proti právu shromažďovacímu § 14 odst. 2 písm. f), h) zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016). Takové blokační jednání není v souladu s výkonem práva pokojně se shromažďovat ve smyslu čl. 19 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a nebylo činěno v souladu s účelem vymezeným v § 1 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016.

[42] Nerespektováním výzev k umožnění průchodu druhého shromáždění se dotčení účastníci odchýlili od účelu shromáždění svolaného T. K., protože svým jednáním si nevyměňovali názory či informace ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016. Po účastnících shromáždění je nutné požadovat, aby po celou dobu své účasti na konkrétním shromáždění dodržovali jeho účel a neodchylovali se od něj. Pokud se odchylují od stanoveného účelu páchání přestupků či trestných činů, takové jednání není možné liberalizovat odůvodněním, že se jednalo o výkon shromažďovacího práva.

[43] S ohledem na zjištěný skutkový stav není možné než souhlasit s právním názorem městského soudu, že v daném případě nedošlo k aktu mířícímu proti shromažďovacímu právu, ale toliko se jednalo o akt mířící proti konkrétním osobám, které neuposlechly výzvy k (dočasnému) uvolnění prostoru za účelem umožnění průchodu účastníkům druhého shromáždění. Kdyby uvedený akt byl rozpuštěním shromáždění, tak by stěží mohlo shromáždění dále pokračovat. Jak správně městský soud uvedl, kdyby tři sedící účastníci shromáždění společně se stěžovatelkou uposlechli výzev policie, mohli se dále účastnit shromáždění, které nebylo nikým rozpuštěno a nemuseli čelit zákroku policistů spojenému s použitím donucovacích prostředků a následnému zajištění.

[44] Námitku stěžovatelky, že městský soud pominul skutečnost, že se situace na shromáždění může měnit a na osoby, které setrvají na místě na rozdíl od osob, které jej opustí, lze nahlížet jako na nové spontánní shromáždění, soud odmítá. Stěžovatelka v řízení před městským soudem netvrdila, že by tři sedící účastníci vytvořili nové spontánní shromáždění, přičemž žádná skutková okolnost tohoto charakteru, kterou by se musel soud zabývat, nevyplynula ani po provedeném dokazování. Městskému soudu proto nelze v tomto smyslu nic vytýkat.

[45] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud taktéž odmítá argumentaci stěžovatelky, že v daném případě policie potlačila roli svolavatele, kdy dále tvrdila, že pro účastníky shromáždění je důležitý toliko pokyn svolavatele, nikoliv pokyn policie. Jak vyplývá z § 7 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016, účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů podle § 6 a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění. Řádným průběhem shromáždění je třeba rozumět, že se stanovuje povinnost účastníků shromáždění zachovávat i jeho stanovený účel a nijak je nerušit (např. hlasitými rušivými projevy, aj). K uvedenému blíže srov. Černý, P., Lehká, M. *Zákon o právu shromažďovacím. Komentář.* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 114.

[46] Stěžejní námitkou stěžovatelky byl její nesouhlas s důrazem na absolutní rozpuštění shromáždění ze strany městského soudu. K tomuto Nejvyšší správní soud uvádí, že opětovně účelově stěžovatelka reagovala na jediný argument bez ohledu na další

skutečnosti uvedené v napadeném rozsudku. Městský soud primárně na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že výzvy ze strany policie adresované sedícím účastníkům shromáždění byly výzvami k (dočasnému) uvolnění prostoru za účelem umožnění průchodu účastníkům druhého shromáždění, přičemž tyto výzvy není možné vykládat tak, že by se jednalo o úkon směřující k rozpuštění shromáždění, které pokračovalo po posuzovaném zákroku dále.

[47] O tom, že shromáždění pokračovalo dále i po provedeném zákroku, svědčí též mimo jiné argumentace stěžovatelky v jejím doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 9. 2016: *„Žalobkyně, která byla v souvislosti se zásahem zadržena a odvezena na policejní stanici, nevěděla, že shromáždění dále pokračovalo. Žila v předpokladu, že zásah směřoval proti shromáždění jako celku, přičemž v době, kdy podávala žalobu, nemohla tušit, že části se zásah nedotkl. Krátká lhůta, která je k podání tohoto typu prostředku zákonem stanovena, pak nedává možnosti činit nějaké faktické šetření, aby žalobkyně mohla činit úvahu, zda podat námitky proti rozpuštění či nikoliv.“* Uvedeným tvrzením *de facto* sama stěžovatelka popřela skutečnosti uváděné v její kasační stížnosti, tudíž i bezpředmětnost její námitky označené jako „důraz na absolutní rozpuštění“.

[48] Městský soud správně konstatoval, že nemohl posuzovat zákonnost či nezákonnost stěžovatelkou tvrzeného rozpuštění shromáždění svolaného T. K., protože ze strany policie (ani jiného orgánu) k žádnému rozpuštění shromáždění nedošlo. V daném případě bylo prvořadé skutkově a právně posoudit charakter výzev ze strany policie vůči sedícím účastníkům shromáždění a stěžovatelce, kdy městský soud dospěl k závěru, že tyto nebyly úkony směřující k rozpuštění shromáždění, a proto již nebyl povinen městský soud stanovovat hranici dotčení práva shromažďovacího rozpuštěním, jak to namítala stěžovatelka ve své kasační stížnosti. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud považuje za zcela nadbytečné stanovovat hranici dotčení práva shromažďovacího rozpuštěním.

[49] K námitce nepropustnosti jednotlivých žalobních typů podle soudního řádu správního Nejvyšší správní soud uvádí, že nemá za to, že jediným způsobem, jak se domoci výroku nezákonnosti při výkonu shromažďovacího práva, jsou námitky proti rozpuštění shromáždění podle § 13 zákona o právu shromažďovacím. K tomuto odkazuje na body 77 – 79 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2015, č. j. 8 As 39/2014-56: *„Námitky podle § 13 podá svolavatel nebo účastník shromáždění zpravidla proti důvodům, které jsou uvedeny ve sdělení o rozpuštění shromáždění. Spor bude veden o to, zda tyto důvody skutečně nastaly a zda bylo rozpuštění shromáždění v důsledku toho důvodné. Námitky proti rozpuštění shromáždění lze tedy očekávat u „tradičních“ shromáždění, kde není pochyb, že se o shromáždění jedná a o tom, že bylo rozpuštěno. Předmětem posouzení tak bude existence hmotněprávních důvodů, pro které je třeba shromažďovací právo omezit (§ 10 zákona). Zásahovou žalobu lze podat proti faktickému konání správního orgánu, který dle žalobního tvrzení provedl zásah. Jde o případy, kdy policejní útvar vede zákrok směřující k rozpuštění shromáždění v režimu § 12 odst. 7 zákona. Tehdy je základní účel zákroku zřejmý, vyplývá z povahy věci. Je zasahováno, neboť se účastníci pokojně nerozešli. Zásahovou žalobu lze podat i tehdy, pokud zasahující orgán jedná z jiných důvodů a tvrzení o zásahu do politického práva je teprve argumentem, pro který subjekt, proti kterému je zasahováno, považuje takový zásah za nezákonný. Nezákonnost faktického postupu je spatřována právě v tom, že zasahující nezohlednil výkon ústavně zaručeného práva. Krajský soud si byl vědom, že rozhodnutí v režimu § 13 zákona (deklaratorní výrok o tom, zda shromáždění bylo nebo nebylo rozpuštěno*

v souladu se zákonem) neumožňuje zjednat nápravu způsobem, který je vyhrazen zásahovým žalobám, totiž vyslovit zákaz pokračovat v nezákonném zásahu a (po novele) též určit, že zásah byl nezákonný. Uzavírá, že by výsledek soudního řízení nemohl být jiný, i pokud by žalobci nebylo možné přiznat ochranu v řízení o námitkách, neboť by se nejednalo o shromáždění ve smyslu zákona, ale o sofistikovanou svobodu projevu. To není přesné. Souhlasit lze s tím, že výrok určovací zásahové žaloby, že zásah - nezákonné vyvádění osob z prostoru těžby – může být co do výsledku obdobný výroku, že rozpuštění shromáždění nebylo provedeno v souladu se zákonem. Oba uvažované procesní prostředky obrany však předpokládají podstatně odlišná žalobní tvrzení, která však v této věci chybí. Pokud žalobce brojí proti nezákonně rozpuštěnému shromáždění, bude klást důraz na výkon shromažďovacího práva a na neexistenci důvodů, s nimiž zákon spojuje oprávnění shromáždění rozpustit. U zásahové žaloby budou žalobní tvrzení zaměřena nikoli na nezákonné omezení shromažďovacího práva, ale na konkrétní postup zasahujících policistů, kteří (zde) vyváděli osoby z prostoru těžby, na argument, že policisté nebyli vůbec oprávněni k takovému zásahu a proč. Rovněž lze předpokládat tvrzení o případných excesech při provádění zásahu, který žalobce považuje za nezákonný.“

[50] Z napadeného rozsudku výslovně neplyne, že by městský soud předpokládal, že by posuzované jednání mohlo být žalované tzv. zásahovou žalobou dle § 82 a násl. s. ř. s. Z tohoto důvodu nemohl kasační soud přezkoumávat nesprávnost namítaného právního názoru, který nebyl výslovně uveden v obsahu napadeného rozhodnutí.

[51] Návrh stěžovatelky, kterým usiluje o změnu ustáleného názoru Nejvyššího správního soudu týkající se neprostupnosti jednotlivých žalobních typů podle soudního řádu správního v této věci, soud nesdílí. V této otázce neexistuje rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu a nyní rozhodující senát rozpor s judikaturou citovanou výše pod bodem 49 tohoto rozsudku neshledává. Plně se ztotožňuje s výše citovanou judikaturou, protože námitky proti rozpuštění shromáždění a zásahová žaloba vyžadují naprosto zcela odlišná žalobní tvrzení. V daném případě se stěžovatelka ve své kasační stížnosti, jakož i v řízení před městským soudem domáhala určení, že výzva k opuštění místa a její následný výkon svými faktickými důsledky představuje rozpuštění shromáždění, kdy tato žalobní tvrzení jsou charakteristická pro námitky proti rozpuštění shromáždění, protože klade důraz na výkon shromažďovacího práva, jakož namítá nesprávnost způsobu rozpuštění shromáždění ze strany zasahující policie. Námitky stěžovatelky proti shromáždění není možné posuzovat v daném případě s odkazem na judikaturu uvedenou pod bodem 49 a s ohledem na nepropustnost žalobních typů podle s. ř. s. jako zásahovou žalobu, kdy navíc argumentace uváděná v kasační stížnosti, jakož i v námitkách před městským soudem, neodpovídá žalobním tvrzením pro zásahovou žalobu.

IV. Závěr

[52] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[53] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla,

proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným č. 1 a 2, kteří by jinak měli právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2017

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu